

GABINET d'ANÀLISI
AMBIENTAL i TERRITORIAL

Carrer Alfons el Magnànim, 2 Escala
A,1r-B.
E-07004 Palma de Mallorca.
Illes Balears

Tel. 971 461 708 –
Fax 971 468 052
empresa@gaat.es www.gaat.es

Govern de les Illes Balears
Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori

ESTAT DEL MEDI AMBIENT A LES ILLES BALEARS 2008 – 2011

Capítol 0

INTRODUCCIÓ

Elaborat per
Gabinet d'Anàlisi Ambiental i Territorial S.L.
Desembre 2014

ÍNDIX

0	INTRODUCCIÓ	3
0.1	Presentació	3
0.1.1	Tendències generals de l'estat del medi ambient	4
0.2	Altres informes d'estat del medi ambient	5
0.2.1	Informació de les administracions públiques	5
0.2.2	Informació d'altres entitats	6
0.3	Metodologia	8
0.3.1	Estructura general de l'informe	8
0.3.2	Recerca d'informació	8
0.3.3	Estructura dels capítols	11
0.4	Indicadors	12
0.4.1	Annexos.....	19
0.5	Propostes futures	19
0.6	Agraïments.....	20
0.1	Annex A: Indicadors i els seus valors.....	23
0.2	Annex B: Tipologies i periodicitat de dades dels Indicadors	34

0 INTRODUCCIÓ

0.1 Presentació

Aquest Estat del Medi Ambient de les Illes Balears respon a l'obligació d'elaborar aquest tipus de document que demana la Llei 27/2006 per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient i que incorpora les Directives 2003/4/CE i 2003/35/CE.

Al seu article 8 sobre informe sobre l'estat del medi ambient indica que "Les Administracions públiques elaboraran i publicaran, com a mínim, cada any un informe de conjuntura sobre l'estat del medi ambient i cada quatre anys un informe complet. Aquests informes seran d'àmbit nacional i autonòmic i, en el seu cas, local i inclouran dades sobre la qualitat del medi ambient i les pressions que aquest pateixi, així com un sumari no tècnic que sigui comprensible pel públic". Queda clar que s'han de fer informes cada quatre anys com a mínim i actualitzacions anuals, en l'àmbit autonòmic, que és el cas que ens ocupa. També s'especifica que ha d'haver dades sobre la qualitat del medi ambient –el seu estat- i sobre les pressions que pateix.

Aquest Estat del Medi Ambient abasta els anys del 2008 al 2011. El primer informe complet encarregat per la Conselleria de Medi Ambient (Direcció General de Qualitat Ambiental) per donar resposta a aquestes exigències es va elaborar pels anys 2006 i 2007 i va ser editat l'any 2009¹. S'han fet les actualitzacions cada dos anys, el 2008-2009 i el 2010-2011, mitjançant els anomenats Informes de Conjuntura². D'aquesta forma la Conselleria competent en Medi Ambient dona compliment a l'exigència d'elaborar informes sobre l'estat del medi ambient a l'àmbit de les Illes Balears.

El vertader sentit d'aquest document és ajudar a avançar cap a un desenvolupament sostenible i a minvar el nostre impacte sobre el medi ambient. Aquesta ajuda es tradueix en la presentació de les principals dades sobre el medi ambient de què es disposa.

La gran majoria de dades que es presenten ja estan a disponibilitat de la població en les nombroses publicacions i pàgines *web* que les diverses administracions públiques posen a l'abast dels ciutadans. El que es fa en aquest informe és reunir aquestes dades, que sovint estan disperses a nombrosos formats, i la seva ordenació en apartats d'Estat, Pressió i Resposta i, finalment, proposar una sèrie d'indicadors basats en aquests apartats.

L'esquema en Estat, Pressió i Resposta és el que s'ha fet servir. La Llei 27/2006 indica que s'han d'aportar l'Estat i les Pressions. Les Respostes completen el panorama amb el que es fa per tal de millorar l'Estat i reduir les Pressions.

L'Estat intenta definir la qualitat de l'entorn en termes d'alteració o de dinàmica natural.

Les Pressions són les forces que provoquen alteracions sobre l'Estat de l'entorn.

¹ <http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?mkey=M10020813563613684139&lang=CA&cont=17968>

² <http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?mkey=M10020813563613684139&lang=CA&cont=17689>

Les Respostes són les accions que es duen a terme per tal de minvar o eliminar les Pressions sobre l'entorn, sigui per part d'entitats privades o públiques.

L'existència o no de dades pot determinar l'existència o no dels diferents apartats. S'ha intentat incloure aspectes que són importants, tot i que no es disposi de dades. D'aquesta manera es remarca la necessitat de generar o cercar aquestes dades. Però és difícil defugir de la tendència a estructurar els diferents temes d'acord amb les dades de què es disposa, quan el correcte és organitzar els temes d'acord amb la informació i les dades que, per lògica, haurien d'existir.

Un Estat del Medi Ambient, elaborat de manera periòdica és una eina per valorar els esforços realitzats en les etapes anteriors i per definir les direccions i tendències futures cap a la sostenibilitat, perfilant i concretant els passos que cal seguir. L'Estat del Medi Ambient que aquí es presenta empra un **sistema d'indicadors**. Els indicadors són valors que intenten concentrar gran part de la informació que es té de cada tema. A l'apartat 0.4 s'explica amb més detall.

Finalment, malgrat les dades són en la seva gran majoria oficials, és possible que en la seva elaboració i interpretació s'hagin produït errors o omissions. En tal cas, l'equip redactor demana disculpes. La tasca d'elaborar un Estat del Medi Ambient que reflecteixi de manera completa i adequada també s'aconsegueix amb les correccions i propostes dels lectors, col·laboradors i usuaris d'aquest document.

0.1.1 Tendències generals de l'estat del medi ambient

No és l'objectiu d'aquest informe valorar la situació de l'estat del medi ambient a les Illes Balears, sinó aportar la informació existent i, si és possible, el suport del màxim de dades. Tot i així, es poden aportar algunes conclusions:

- La crisi econòmica ha provocat que els principals indicadors ambientals, els referits a la pressió dels vectors ambientals, hagin "millorat". Els consums d'aigua de subministrament i energia, la producció de residus urbans i d'emissions atmosfèriques han patit una forta davallada des de l'any 2007.
- Tot això en un context poblacional que no ha parat de créixer, ni en habitants de dret ni en habitants de fet (IPH).
- L'estat ecològic dels ambients aquàtics ha empitjorat.
- L'ocupació del sòl per activitats urbanes no ha parat de créixer (també al litoral), tot i que s'ha ralentitzat. També hi ha un increment, ara detingut, de les àrees forestals i una pèrdua de zones agrícoles. La capacitat construïda (places residencials i turístiques) quasi duplica la població de dret.
- S'han produït incendis forestals molt importants després d'una dècada amb un impacte baix.
- No s'han produït increments substancials dels espais protegits i de la Xarxa Natura 2000, ni s'han formalitzat les seves eines de gestió (PRUG).
- La proporció de propietat pública no s'ha incrementat.
- La proporció d'energia renovable sobre el total s'està incrementant, però a un ritme molt baix.

0.2 Altres informes d'estat del medi ambient

La informació sobre el medi ambient a disposició dels ciutadans es desenvolupa en dos caires diferents:

- Informació generada o recollida per les administracions públiques, amb l'objectiu de realitzar una millor gestió i control sobre el medi ambient o sobre les activitats de l'home que l'afecten.
- Informació recollida per part d'entitats que no són competents en medi ambient i no són administració pública, amb l'objectiu de posar-la a disposició dels ciutadans.

0.2.1 Informació de les administracions públiques

En el cas de la informació oficial, la norma bàsica és la Llei 27/2006³ que regula **els drets d'accés a la informació**, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient. Incorpora les Directives 2003/4/CE i 2003/35/CE. De fet és l'adaptació del **Conveni d'Aarhus**, signat el 1998 en el marc de les Nacions Unides (ratificat a Espanya al 2004 i en vigor el 2005). Aquest Conveni estableix tres pilars fonamentals respecte a les possibilitats dels ciutadans vers a les activitats que es duen a terme sobre el medi ambient:

- Accés a la informació ambiental que es basa en el dret a cercar i obtenir informació mediambiental que està en mans dels poders públics per part dels ciutadans i en l'obligació per part del poder públic de cercar aquesta informació i posar-la a l'abast de la ciutadania.
- Participació de la ciutadania, que es defineix en tres àmbits: autorització de certes activitats, aprovació de plans i programes i elaboració de disposicions reglamentàries.
- Dret d'accés a la justícia.

D'aquesta normativa es dedueix que les autoritats públiques han de cercar la informació necessària per desenvolupar les seves funcions, i l'han de posar a l'abast de la ciutadania.

Les principals eines que tenen les administracions públiques a les Illes Balears per aquest objectiu són el **Punt d'Informació Ambiental**⁴ i les diverses pàgines web dedicades a aquests temes. Així mateix es publiquen nombrosos llibres i informes de caire divulgatiu, però pràcticament tot ja es penja també a les pàgines web. Cal destacar el gran esforç realitzat durant els darrers anys en la millora i extensió de les pàgines web del Govern de les Illes Balears, sobre tot a les Conselleries competents en Medi Ambient, Agricultura i Pesca i la Direcció General d'Energia de la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia i els Consells Insulars. La Direcció General d'Economia i Estadística edita trimestralment la Conjuntura Econòmica de les Illes Balears⁵, amb dades ambientals i ocasionals capítols monogràfics sobre temes ambientals.

³ http://www.mma.es/secciones/evaluacion_ambiental/pdf/ley_27_2006_18_julio.pdf

⁴ www.pia.caib.es

⁵ <http://www.caib.es/sacmicrofront/home.do?mkey=M227&lang=ca>

Cal nombrar fonts d'informació de caire estatal o internacional, que aporten dades estandarditzades per totes les comunitats autònomes o països, i així es permet una comparació, a més d'una dada en l'àmbit estatal, que serveix de referència.

El **Ministeri de Medi Ambient** publica ***El Perfil Ambiental de España*** que és un informe sobre l'estat del medi ambient basat en indicadors. Hi ha dades de sectors econòmics però no és un informe de sostenibilitat. A partir de 2005 s'ha creat el Banc Públic d'Indicadors Ambientals, accessible al públic. El Perfil es realitza en el marc de la xarxa EIONET-España, lligam entre les comunitats autònomes, el Ministeri de Medi Ambient i l'Agència Europea de Medi Ambient. A partir del 2007 al Perfil s'incorpora una fitxa per cada comunitat autònoma amb una sèrie de dades bàsiques territorials i administratives, socials i econòmiques, ambientals, així com un apartat d'aspectes d'interès de la pròpia comunitat autònoma.

L'INE (Institut Nacional d'Estadística) aporta nombroses dades de caire ambiental⁶ fetes en gran part a partir d'enquestes.

De la mateixa manera a l'àmbit europeu **Eurostat** realitza informes estadístics, amb algunes dades de caire ambiental⁷.

0.2.2 Informació d'altres entitats

En aquest apartat es presenten la majoria d'estudis de l'estat del medi ambient realitzats sobre les Illes Balears per part d'entitats que no són administració pública. En alguns casos poden dependre en gran mesura d'ella com el Consell Econòmic i Social (CES), però es caracteritzen per presentar **un cert caràcter independent**. Aquestes publicacions, cada una en el seu estil, ofereixen en molts dels seus volums, un bon repàs a la situació del medi ambient i la sostenibilitat a les nostres illes. Cal lamentar que en els darrers anys, i degut segons pareix a causes pressupostàries, algunes d'aquestes iniciatives han desaparegut.

També cal dir que les dades mostrades o analitzades en aquests estudis són quasi sempre les mateixes dades ofertes per les administracions públiques. Sovint s'afegeixen punts de vista nous, tractaments de dades diferents o interpretacions de la informació existent. Més rarament s'aporta informació que no està en mans de les administracions públiques.

L'estudi que va establir les principals dades i indicadors en temes de sostenibilitat, especialment lligats al turisme, va ser realitzat pel CITTIB l'any 2002⁸ i titulat **El tercer boom. Indicadors de sostenibilitat del turisme de les Illes Balears 1989-1999**, seguit de la seva actualització⁹. Es tracta de l'anàlisi de dades més profunda, basada en indicadors, que s'ha realitzat fins ara i inclou una estimació de la petjada ecològica del consum energètic.

⁶ http://www.ine.es/inebmenu/mnu_medioambiente.htm

⁷ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sdi/introduction>

⁸ Blàzquez, M.; Murray, I. i J.M.Garau, 2002. **El tercer boom. Indicadors de sostenibilitat del turisme de les Illes Balears 1989-1999**. Centre d'Investigacions Tecnològiques i Turístiques de les Illes Balears (CITTIB), Conselleria de Turisme del Govern de les Illes Balears. Lleonard Muntaner Editor S.L. 427pp.

⁹ Andreu, N.; Blàzquez, M.; López, S.; Mas, Ll.; Mateu, J.; Morell, F.; Murray, I. i G.Truyols. 2003. **La mesura de la sostenibilitat del turisme a les Illes Balears**. Centre d'Investigacions Tecnològiques i Turístiques de les Illes Balears (CITTIB), Conselleria de Turisme del Govern de les Illes Balears. 95pp.

Cal destacar l'esforç realitzat per dues institucions, una privada i l'altra pública, d'incorporar informació ambiental en els seus informes anuals:

- El **Consell Econòmic i Social de les Illes Balears (CES)**¹⁰ incorpora al seu informe anual (Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears¹¹) un capítol de medi ambient. El primer va ser al 2001. Per raons pressupostàries, el darrer informe realitzat va ser el de 2011.

- El **Centre de Recerca Econòmica (CRE)**¹², centre d'estudi mixt entre "Sa Nostra" Caixa de Balears i la Universitat de les Illes Balears, presenta un capítol extens i sistemàtic de medi ambient en el seu Informe econòmic i social de les Illes Balears des del 2001. Així mateix edita uns informes de conjuntura quadrimestrals que també incorporen dades ambientals. Per raons pressupostàries, el darrer informe realitzat va ser el de 2011.

A l'illa de Menorca destaca l'OBSAM¹³ (**Observatori Socioambiental de Menorca**), que realitza un magnífic seguiment de dades i informacions sobre medi ambient i sostenibilitat a l'illa.

A l'àmbit estatal l'**Observatorio de la Sostenibilidad en España**¹⁴ publicava anualment l'Informe de Sostenibilidad en España, que tractava temes de medi ambient (canvi climàtic, biodiversitat, residus, aigua, emissions,...) però també altres lligats al concepte de sostenibilitat: creixement econòmic i benestar, competitivitat, feina, cohesió social, salut, igualtat de gènere, govern, normativa, gestió econòmica,... També feia informes temàtics: aigua, sostenibilitat local. Per raons pressupostàries es va tancar el 2013 i els documents no estan localitzables.

En l'àmbit europeu cal citar els informes i actualitzacions anuals de l'**Agència Europea de Medi Ambient (AEMA)**¹⁵. Aquesta entitat realitza informes sectorials per la Comissió, informes globals paneuropeus i informes dels països de la Unió Europea titulats Medi Ambient en Europa. Aquests informes es realitzen cada certs anys (1995, 1998, 2003, 2007 i 2010). A més, s'editen actualitzacions anuals amb el títol de Senyals Ambientals, així com nombrosos informes i estudis de temes o sectors concrets.

¹⁰ <http://ces.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?idsite=16&cont=58&lang=ca&camp=yes>

¹¹ <http://ces.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?idsite=16&cont=575>

¹² www.cre.sanostra.es (desaparegut),

<http://www.obrasocialsanostra.com/content/view/id/42/lang/ca>

¹³ <http://www.obsam.cat/>

¹⁴ <http://www.fgua.es/es/investigacion/centros-de-investigacion/ose>

¹⁵ <http://www.eea.europa.eu/es>

0.3 Metodologia

0.3.1 Estructura general de l'informe

Els capítols elaborats es classifiquen en dos tipus, capítols principals i capítols complementaris. Els principals són els vectors ambientals clàssics –Aire, Aigües Continentals, Energia i Residus- més els principals medis –Sòl, Medi Terrestre, Biodiversitat Terrestre, Medi Marí. Així mateix hi ha un petit capítol de Meteorologia.

El Medi Terrestre s'ha subdividit en Medi Terrestre pròpiament dit i Biodiversitat. El Medi Terrestre inclou la informació d'ecosistemes i de tipus geogràfic. El capítol de Biodiversitat es centra en la informació sobre espècies concretes. Aquesta subdivisió respon al fet que la informació sovint es presenta subdividida d'aquesta manera.

Hi ha cinc capítols complementaris, que completen la informació dels vectors i medis, tot i que no estan elaborats amb la mateixa profunditat. Però és important la seva inclusió per destacar la seva importància, especialment els temes de territori i transport. Els capítols complementaris són: Territori, Transport, Distintius Ambientals, Agricultura Ecològica i Educació i Informació Ambientals. En aquest Informe Complet s'incorporen alguns Indicadors.

A més dels capítols complets, editats en format digital en versió catalana i castellana, s'ha elaborat un resum de l'informe complet, en català i en castellà.

0.3.2 Recerca d'informació

La informació que s'ha fet servir per elaborar aquest Informe s'ha obtingut de les següents fonts:

- Publicacions de difusió i científiques.
- Informes oficials.
- Pàgines *web* oficials de diverses institucions (veure apartat 14.4).
- Articles de diari.
- Entrevistes a tècnics, experts o competents en els diferents temes tractats.

La llista apareix a l'apartat d'Agraïments (apartat 0.6).

- Dades no publicades, aportades directament per part de tècnics.

Les referències s'han situat al peu de cada pàgina. Aquesta ubicació és especialment útil quan es tracta de referències de pàgines *web*, a les quals es pot accedir directament.

No s'han generat dades noves, llevat de casos excepcionals (per exemple apartat 5.4.2. Fragmentació d'Hàbitats) i els usos del sòl dels anys 2006 i 2012. S'ha recopilat i elaborat allò existent, que és molt, tot i que encara queden buits d'informació. La vocació de recollida d'informació és extensa, però evidentment és impossible reflectir, especialment en temes naturalístics, totes les dades existents.

No sempre es tenen dades de tots els anys tractats, per diverses raons. Algunes dades encara no s'han elaborat, existeixen però no són accessibles, o són dades que no s'elaboren cada any (l'ús del sòl, per exemple).

Hi ha **sèries de dades** que no coincideixen amb aquelles aportades al darrer informe complet del 2006-2007 o fins i tot als informes de conjuntura. Les dades de certs temes es van corregint periòdicament degut a canvis en la metodologia de càlcul o l'arribada de dades tardanes. D'aquesta manera hi ha dades de l'any 2007 ó 2008 validades en el seu moment, però que ara mateix són diferents. Els valors que pateixen aquestes variacions són aquells de les principals magnituds ambientals: emissions, extraccions i consums d'aigua, depuració d'aigües, producció de residus, energia,... El que s'ha fet per aquest informe és agafar els darrers valors validats, ja que es suposa que són els més ajustats a la realitat o, si més no, a les necessitats actuals. En aquests casos no són comparables les dades dels informes precedents, sinó que s'han d'assumir els presentats en aquest informe.

Aquest informe s'ha elaborat l'any 2014. Això implica una sèrie de fets lligats a la disponibilitat de les dades:

- Es disposa d'informació dels anys 2012 i 2013 per molts dels paràmetres. En general aquestes dades no s'han fet servir, especialment si es disposava de dades fins l'any 2011. Però en alguns casos s'ha decidit incorporar dades de 2012 o 2013 perquè oferien una visió molt més correcta dels canvis als darrers anys. Per exemple, es presenten les dades d'usos del sòl de 2012, quan les darreres són de 2006, ja que l'evolució d'aquest paràmetre s'acosta més a la realitat de finals del 2011 que si s'hagués deixat la informació del 2006.
- Per diversos paràmetres i informació no és possible rescatar la informació de finals del 2011. Hi ha entitats que no mantenen accessible la informació dels darrers anys i només és possible obtenir la recent. En tals casos s'ha d'aportar l'actual i indicar-ho així al text. No són molts de casos, ja que moltes entitats elaboren memòries dels diferents anys i les mantenen a l'abast de tothom.

La informació s'ha separat per capítols clarament delimitats, però és clar que en molts de casos aquesta separació és artificial, ja que en el medi ambient les interrelacions entre medis i entre vectors són constants. Aquestes relacions s'indiquen en molts de casos, però és evident que són nombrosíssims i no es poden citar totes. S'ha intentat ordenar la informació per temes, i no per competències, que és la manera en què arriba la informació.

S'ha fet l'esforç d'aportar dades per les Illes Balears, i també per a cada illa principal (Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera) però no sempre ha estat possible, especialment en el cas de les Pitiüses, que sovint mostren dades acumulades.

Moltes dades es relacionen amb la població de dret (padró municipal) però també amb un Índex de Pressió Humana (IPH) que és un índex que intenta equiparar les dades de població visitant amb les dades dels residents i obtenir així una única dada de persones que són a les Illes o a la Comunitat anualment: la població de fet. Aquest indicador posa de manifest la influència que té el turisme en relació a la pressió humana a les Illes Balears, en especial en els mesos d'estiu. Les dades d'IPH anual s'han elaborat a partir de la informació de l'IBESTAT¹⁶, que originalment és diària o mensual. Al primer Informe Complet de 2006-2007 l'IPH era elaboració pròpia de

¹⁶ http://ibestat.caib.es/ibfiles/content/files/noticias/2014/IPH_2014M08_e.pdf

l'estudi, així cal dir que els valors no coincideixen entre ambdós informes. També la informació de població de dret és la subministrada per l'IBESTAT.

Així mateix s'ha intentat aportar dades no només dels anys 2008 a 2011 sinó d'anys anteriors, per poder observar millor les tendències.

Alguns temes tenen ja una base d'informació molt clara i definitiva. Aquest estudi només pot ampliar o presentar les dades d'una altra manera. És el cas dels següents temes: Contaminació atmosfèrica, Gasos Efecte Hivernacle, Plagues, Medi Forestal, Energia (Portal Energètic), Aigua (dades de la Directiva Marc i del Pla Hidrològic), Espais Protegits, Espècies Protegides. Altres capítols presenten dades disperses que s'ha hagut d'organitzar, com en el cas dels capítols de Sòl o Medi Marí.

S'ha optat per mantenir la base de l'Informe de 2006-2007. Al llarg dels quatre anys tractats (2008-2011) no s'han produït canvis substancials en la majoria de temes per diverses raons. Els retalls pressupostaris causats per la crisi econòmica han provocat que per part de les administracions moltes iniciatives no obligades per part de la normativa, s'hagin reduït o eliminat. Pitjor estan les associacions sense ànim de lucre i entitats patrocinadores, amb dificultats per sobreviure o sotmeses a canvis molt importants. Al 2011 totes aquestes tendències ja eren molt evidents.

Una part molt important de la normativa prèvia al 2007 encara és vigent fins el 2011, així com la majoria de conceptes i definicions. Per altra banda, mantenir la mateixa estructura facilita un seguiment dels informes.

Aquest informe aporta nous indicadors, explicats més avall, i nous **mapes** a més d'actualitzar els existents a l'informe de 2006-2007. Els nous mapes són els següents:

- Cartografia de Torrents i riscos d'inundació.
- Cartografia de zones humides.
- Risc de contaminació d'aqüífers.
- Masses d'aigua subterrània.
- Pèrdues d'aigua a les xarxes de subministrament a cada municipi (percentatge).
- Usos de sòl al 2012.
- Reserves Marines.
- Infraestructures energètiques (línies d'Alta Tensió i subestacions).
- Consum d'energia elèctrica per habitant de dret a cada municipi.
- Percentatge de residus urbans segregats a cada municipi.
- Sòl vacant al 2008.
- Infraestructures de transports: aeroports, ports, xarxa de carreteres i xarxa de ferrocarril.

Els mapes aportats als 2006-2007 i que no s'han repetit perquè no s'han actualitzat són els següents:

- Usos de sòl als anys 1956, 1973, 1995, 2000. S'actualitzen amb el mapa d'usos de 2012.
- Capacitat agrològica. No s'ha fet cap actualització.

0.3.3 Estructura dels capítols

Els Capítols Principals s'organitzen d'acord amb l'esquema ESTAT-PRESSIÓ-RESPOSTA, tot i que no es pot aplicar a tots els capítols. Per altra banda cal tenir en compte que la resposta a una pressió a un vector pot ser una pressió a un altre vector, com per exemple les dessaladores són resposta a una demanda d'aigua, però pressió sobre l'energia. Així mateix la depuració de les aigües i el seu abocament és pressió sobre el medi terrestre i sobre el consum d'electricitat,... Cas especial és el del Canvi Climàtic com a Pressió, que afecta a tots els capítols: s'ha optat per posar un resum dels seus efectes al Capítol 2 d'Aire del document complet.

A cada capítol hi ha una Introducció en què es fa una breu explicació en què es delimita l'àmbit del capítol i com s'organitza, especialment en relació a l'esquema d'Estat-Pressió-Resposta. En aquest sentit es para especial esment en les relacions entre les Pressions i les Respostes: en teoria, hauria d'haver un intent de Resposta per a cada Pressió. També en la introducció es fa referència a les principals relacions amb altres capítols. Finalment de vegades es fa menció a alguns dels indicadors triats.

A l'apartat d'Estat s'intenta definir la qualitat de l'entorn en termes d'alteració o de dinàmica natural. El desitjable és que hi hagi informació de l'estat d'un medi o vector però sovint aquesta informació es limita a aquells aspectes que responen a interessos humans. No tots els vectors tenen un apartat d'Estat.

Les Pressions són les forces que provoquen alteracions sobre l'Estat de l'entorn. Aquestes forces són provocades per activitats humanes en la majoria dels casos.

Les Respostes són les accions que es duen a terme per tal de minvar o eliminar les Pressions sobre l'entorn, sigui per part d'entitats privades o públiques. En teoria, ha d'haver respostes per totes les pressions. A les respostes es pot detectar si s'està responent a les pressions i amb quina efectivitat.

Les normes elaborades són el primer pas per part de l'administració per tal de solucionar un problema ambiental. En l'apartat de Resposta s'aporta la principal normativa, d'àmbit europeu, estatal i autonòmic que afecta a un medi o vector determinat. Les normes també determinen les competències administratives dels diferents poders públics (Estat, Govern Autonòmic, Ajuntament). El següent pas és la planificació. Finalment aquestes eines prèvies han de donar lloc a unes accions concretes que intenten compensar els impactes i pressions sobre el medi ambient.

Els capítols elaborats i la presència d'apartats d'Estat, Pressió o Resposta i Indicadors es mostra a la següent taula.

TEMA	ESTAT	PRESSIÓ	RESPOSTA	INDICADORS
Capítols principals				
1. Meteorologia				
2. Aire				
3. Aigües continentals				
4. Sòl				
5. Medi terrestre				
6. Biodiversitat terrestre				
7. Medi marí				
8. Energia				
9. Residus				
Capítols complementaris				
10. Territori				
11. Transport				
12. Distintius ambientals				
13. Agricultura ecològica				
14. Educació i informació ambientals				

TAULA 0.I. Capítols de l'Estat del Medi Ambient i apartats

En Meteorologia es presenten les dades bàsiques dels anys 2008 a 2011.

Al Capítol d'Aire es tracta el tema del Canvi Climàtic. Al Capítol del Medi Marí s'incideix especialment en les pressions que s'originen al litoral. Tant a l'Energia com als Residus manca informació de l'Estat. Al Capítol de Territori es tracten els temes de la Població i de l'Ordenació del Territori. Els Distintius Ambientals, l'Agricultura Ecològica i l'Educació i la Informació Ambientals són capítols exclusivament de Resposta.

0.4 Indicadors

Al capítol 40 del document estratègic del Programa 21, elaborat a Río de Janeiro al juny de 1992, a la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament, es proposa la definició d'**indicadors de desenvolupament sostenible**, així com la promoció del seu ús per tal de facilitar l'adopció de decisions en totes les qüestions que afecten a la sostenibilitat.

L'article 2 del Tractat de la Unió Europea, establert l'any 1992, estableix que un dels principals objectius és un alt nivell de desenvolupament sostenible. Els documents de Sostenibilitat demanen un compromís polític per l'avanç cap a la sostenibilitat i convida a les autoritats a aplicar **sistemes i procediments de seguiment i d'informació** sobre el progrés cap a la sostenibilitat. Els indicadors de sostenibilitat són necessaris per tal d'anar avaluant de forma concreta les decisions que afecten a la sostenibilitat.

Un Estat del Medi Ambient, elaborat de manera periòdica, és una eina per valorar els esforços realitzats en les etapes anteriors i per definir les direccions i tendències futures cap a la sostenibilitat, perfilant i concretant els passos que cal seguir.

L'Estat del Medi Ambient que es presenta es recolza en un **sistema d'indicadors**. Els indicadors són valors que han de posseir una sèrie de característiques fonamentals:

- Reflectir fets mesurables.
- Expressar-se en unitats quantitatives o, si més no, en unitats o intervals d'un conjunt de paràmetres convinguts i contrastables.
- Ser rellevants respecte als avanços cap a la sostenibilitat.
- Ser relativament fàcils d'obtenir, des del punt de vista temporal i econòmic.
- Ser possible interpretar-los fàcilment.
- Ser sintètics en la mesura del possible, integrant diversos aspectes.
- Ser sensibles als canvis.
- Proporcionar resultats comparables.

Un altre factor fonamental és la **difusió pública**. Al menys cada any les dades dels indicadors (les recents i les d'anys previs, si és possible), s'han de mostrar als ciutadans i s'han de fer els esforços necessaris per fer-los comprensibles. Per altra banda, la recopilació de dades ambientals i la seva difusió és un punt fonamental del **Conveni d'Aarhus** en el marc de les Nacions Unides, signat pel Regne d'Espanya, i d'obligat compliment per part de totes les administracions públiques.

Els indicadors que aquí es presenten tenen caràcter global o sectorial, i permeten, d'una manera sintètica, formar judicis clars de la situació i fer-ne el seguiment. Sempre aquests indicadors han de tenir una expressió quantitativa clara. En tots els casos s'ha d'explicar:

- El seu valor actual i la tendència desitjada.
- La manera com s'haurà de calcular cada indicador.
- La periodicitat amb què es calcularà i les dades necessàries per fer-ho.
- Les fonts on s'han d'obtenir i el protocol de presa de mesures i processat dels resultats si s'escau.

El resultat obtingut és un **sistema d'indicadors de sostenibilitat ambiental**.

Els indicadors que es fan servir, en la seva gran majoria ja es varen proposar a l'informe Complet de 2006-2007. És una selecció dels diferents indicadors existents, triant aquells que semblen d'aplicació possible, real i, la majoria, d'actualització anual. D'aquesta manera, els indicadors reflecteixen de forma acurada i útil la situació real de la comunitat autònoma.

Tot sistema d'indicadors evoluciona i s'estableixen relacions amb altres grups d'indicadors o es definiran de nous. El càlcul dels indicadors de forma individual, sense una visió de conjunt de tot el sistema, no té gaire sentit. El sistema d'indicadors és una representació aproximada de la realitat. Per captar-la en la seva totalitat cal integrar-los en el procés d'avanç cap a la sostenibilitat en un marc d'Estratègia cap a la Sostenibilitat de la Comunitat Autònoma.

En qualsevol cas, tot i la possibilitat de modificar els indicadors, o llevar o afegir-ne de nous, és important intentar mantenir uns quants **indicadors bàsics** i

fonamentals. Aquests són els que permeten una avaluació a mig i llarg termini i una comparació amb altres regions i altres àmbits geogràfics o socioeconòmics. En aquesta línia cal assenyalar l'esforç que s'ha fet des de les entitats que a les Illes Balears han intentat sistematitzar uns indicadors de sostenibilitat en l'àmbit municipal: Conselleria de Medi Ambient (Xarxa Balear de Sostenibilitat del Programa d'Agendes Locals 21), CITTIB (Centre d'Investigació i Tecnologies Turístiques de les Illes Balears), Consell de Mallorca (Cooperació Municipal, Ordenació del Territori), OBSAM (Observatori Socioambiental de Menorca).

El tipus de dades que es fan servir com indicadors són molt variats, solen ser de tipus relatiu (en relació a la superfície de les illes, a la seva població, increments any rere any,...) que permet una comparació entre indicadors i amb altres zones. El tipus emprats són:

- Valors reals
- Variacions o evolucions (en %), sempre d'un any a l'altre (podrien ser de diversos anys, però no s'ha posat als indicadors)
- Proporcions (en %) úniques o conjunts
- Superacions de valors (aire)
- Valors estimats
- Valors per habitant i any o dia
- Superfícies
- Dades que manquen
- Superfícies i els seus %
- % d'estats ecològics (Directiva Marc d'Aigües)
- Plans fets (de conservació)
- Places residencials o turístiques
- Infraestructures lineals
- Poblacions

Finalment s'arriba a uns indicadors únics per a les Illes Balears, per tal de poder comparar amb altres regions geogràfiques. També s'intenta aportar dades corresponents a les diferents illes.

CAPÍTOL	ESTAT	PRESSIÓ	RESPOSTES
1. Meteorologia	4		
2. Aire	4	11	0
3. Aigües continentals	6	4	3
4. Sòls	2	4	1
5. Medi terrestre	3	5	9
6. Biodiversitat	6	3	1
7. Medi marí	5	7	3
8. Energia	0	12	3
9. Residus	0	5	6
Total capítols principals	30	51	26
10. Territori	2	9	1
11. Transport		3	
12. Distintius ambientals			1
13. Agricultura ecològica			1
Total	32	63	29
124 Indicadors			

TAULA 0.II. Nombre d'indicadors per Capítols i tipus

De tots els 106 indicadors proposats a l'informe complet del 2006-2007 només 9, al llarg dels anys, no s'han pogut actualitzar. Això vol dir que, malgrat les dificultats, la gran majoria de dades s'actualitzen, si més no cada 5 o 6 anys. Els indicadors no actualitzats són els següents:

- Superfície de sòl afectada per l'erosió.
- Superfície de sòl amb risc de desertització.
- Sòls restaurats.
- Espècies vertebrades terrestres amenaçades.
- Espècies de flora vascular amenaçades.
- Llistes vermelles d'espècies terrestres que manquen per elaborar.
- Llistes vermelles d'espècies marines que manquen per elaborar.
- Espècies de peixos marins amenaçats.
- Taxes de reciclat. Percentatge de recollida selectiva del residu generat.

Els dos primers indicadors d'erosió i desertització estan lligats a possibles estudis i, ara per ara, no s'han realitzat actualitzacions per totes les Illes Balears. El valor de superfície de sòls restaurats manca per dificultats a l'hora d'aconseguir les dades.

A continuació hi ha un conjunt d'indicadors lligats a l'elaboració de Llistes vermelles per part de la Conselleria i la determinació d'espècies amenaçades que apareix en aquestes llistes. S'ha decidit mantenir els indicadors relacionats amb les Llistes Vermelles. Però els tres indicadors d'espècies amenaçades (vertebrats terrestres, flora vascular, espècies marines) s'han substituït per espècies protegides d'acord amb la normativa vigent (comunitària, estatal o autonòmica).

El darrer indicador es va incloure perquè està lligat a objectius dels Plans de gestió de residus urbans, però, ara per ara, són impossibles de determinar, ja que manca la informació del residu efectivament generat.

En aquest informe 2008-2011 s'han afegit 18 indicadors als 106 originals. Molts són dels Temes Complementaris, especialment Territori. L'objectiu és avançar en la construcció d'indicadors vàlids per fer un informe de Sostenibilitat. Els nous indicadors són els següents:

- **Medi Terrestre:** Fragmentació d'ecosistemes i hàbitats per Infraestructures de Transport i zones urbanes (parcel·les no urbanes).
- **Biodiversitat:** Censos d'espècies singulars: Ferreret (larves), Voltor negre (nius ocupats), Aus aquàtiques i limícoles.
- **Territori.**
 - Sol artificialitzat (m^2 /habitant).
 - Capacitat residencial i turística construïda (m^2)
 - Sòl vacant residencial i turístic (ha)
 - Sòl urbà, urbanitzable o rústic (m^2 , ha)
 - Capacitat residencial construïda (places), Capacitat turística construïda (places)
 - Capacitat residencial i turística en sòl vacant (places)
 - Infraestructures de transport lineal: carreteres (km/hab), Infraestructures de transport lineal: carreteres (km/km^2).
 - Infraestructures de transport lineal: ferrocarril (km/hab), Infraestructures de transport lineal: ferrocarril (km/km^2).
 - Índex de pressió humana (IPH)
 - Densitat urbana (hab/ km^2)
 - Municipis adaptats als Plans Territorials Insulars
- **Transport.**
 - Passatgers arribats per via aèria
 - Passatgers per via marítima
 - Parc automobilístic (vehicles/1000 habitants)
- **Distintius ambientals.** Centres amb distintius de gestió ambiental (EMAS)
- **Agricultura ecològica.** Superfície Dedicada a Agricultura Ecològica (ha)

A continuació es descriu una fitxa model d'indicador ambiental posant com a exemple l'indicador de Proporció d'aigua de xarxa que és dessalada. En *cursiva* les explicacions als camps. Les fitxes estan als capítols complets. A totes les fitxes que ha estat possible s'han incorporat les dades de tots els anys des de 2007 fins 2011.

Indicador 3.13. Proporció d'aigua de xarxa que és dessalada.

Nom dels indicadors i codi, d'acord amb el capítol al qual pertanyen.

PROPORCIÓ D'AIGUA DE XARXA QUE ÉS DESSALADA	%
2006	18,84
2007	19,30
2008	17,85
2009	10,95
2010	5,66
2011	7,67

Sempre s'indica l'any de referència. En aquest cas es tracta de tots els anys entre 2007 i 2011.

CODI	3.13.
TIPUS <i>Estat, Pressió o Resposta</i>	Resposta
DEFINICIÓ	Proporció d'aigua de xarxes de proveïment que

<i>Explicació de l'indicador.</i>	prové de estacions dessaladores
SISTEMA DE CÀLCUL <i>Explicació del càlcul, si cal.</i>	Percentatge d'aigua de xarxa de proveïment que prové de la dessalació. Es tracta d'aigua de subministrament, no la consumida efectivament. No s'inclou Son Tugores (d'EMAYA, Palma), ja que és aigua dessalada, però d'aquífer.
UNITATS <i>Unitat de l'indicador</i>	Adimensional. Percentatge
PERIODICITAT DE REVISIÓ <i>Periodicitat amb la qual cal esperar l'actualització de l'indicador.</i>	Anual

DADES	Apartat del capítol que presenta aquestes dades: 3.5.2.2. <i>Identificació de l'apartat a on les dades són explicades amb més detall.</i>
--------------	---

En alguns casos, més detall sobre les dades de l'indicador, i dades de les diferents illes, si és el cas.

% Aigua dessalada de la total subministrada a la xarxa					
	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
2000	19,99	0,00	24,90	75,41	18,76
2001	23,72	0,00	23,74	70,93	21,62
2002	13,09	0,00	24,14	79,35	13,36
2003	14,56	0,00	23,82	79,10	14,55
2004	17,92	0,00	27,15	79,73	17,56
2005	22,05	0,00	26,79	88,15	20,74
2006	19,40	0,00	28,42	95,92	18,84
2007	20,16	0,00	26,70	95,51	19,30
2008	18,15	0,00	27,73	96,96	17,85
2009	8,67	0,00	30,04	96,88	10,95
2010	1,04	0,00	34,65	96,16	5,66
2011	3,28	0,00	36,99	96,51	7,67

TENDÈNCIA OBSERVADA <i>Breu comentari sobre la tendència</i>	Les dades mostren a Mallorca una relació amb la precipitació de cada any. A Eivissa la dependència d'aigua dessalada s'incrementa. A Formentera es depèn completament de l'aigua dessalada.
--	---

TENDÈNCIA DESITJADA <i>Breu comentari sobre la tendència desitjada per avançar cap a la sostenibilitat</i>	Un increment permet un descans dels aqüífers, però el més important seria minvar la captació i el consum.
--	---

VALORS

LÍMITS <i>Dada límit, si existeix</i>	
INSTRUMENTS / ORGANISMES DE CONSULTA I GESTIÓ <i>Referència a on es poden anar a cercar les dades que es fan servir per l'indicador</i>	Servei de Planificació i Estudis de la Direcció General de Recursos Hídrics (Conselleria de Medi Ambient).
COMENTARIS <i>Observacions que s'han d'afegir per una millor interpretació de l'indicador</i>	Aquest volum és aigua que deixa d'extreure-se dels aqüífers i per això la dessalació suposa una minva en la pressió de la demanda de xarxes urbanes. A llarg termini, alguns dels aqüífers poden arribar a recuperar-se. L'aigua dessalada suposa una disminució de pressió sobre el medi, però no implica una reducció del consum, que també és important.

0.4.1 Annexos

A l'Annex A apareixen els valors dels indicadors triats, des del 2007 al 2011. En molts de casos hi ha dades per cada any, però en altres només alguns anys les presenten. Si la dada no és de l'any corresponent, s'indica a la taula. En tot cas, per un major detall s'ha d'anar al capítol corresponent. Alguns estan buits per manca d'informació. Així mateix, tot i que gran part de la informació es renova anualment, també s'ha de fer un seguiment especial d'aquells valors que depenen d'estudis específics, sobre tots als capítols d'Aigües Continentals, Sòls, Medi Terrestre, Biodiversitat Terrestre i Medi Marí.

A l'Annex B es presenten els indicadors per tipologies (estat, pressió, resposta), anys de les darreres dades que es presenten, periodicitat d'informació i existència de dades a escala d'illa.

0.5 Propostes futures

La informació que s'ha d'actualitzar any rere any és, al menys, la dels **indicadors**, més comentaris aclaridors a la informació i un resum dels fets més importants de cada capítol ocorreguts durant el període actualitzat. A més cal aportar la nova normativa publicada per cada capítol. Alguns estudis no es fan cada any (ocupació de sòl per exemple), però si que s'ha de demanar al lloc adient per si la informació ha quedat actualitzada (Annex B).

Ja fora de l'àmbit d'aquest Informe, caldria que des del Govern de les Illes Balears es fes una **Memòria de Sostenibilitat**, per part d'una entitat independent. Aquesta memòria ha d'incorporar dades ambientals, socials, econòmiques i culturals i s'han d'analitzar des del punt de vista de la Sostenibilitat de la comunitat autònoma.

0.6 Agraïments

A continuació es presenten les persones que amablement han subministrat informació o han estat entrevistades per aquest Estat del Medi Ambient de les Illes Balears 2008-2011. Sense la seva aportació aquest informe hagués estat molt menys complet i acurat. Demanem disculpes per si el nom d'algun col·laborador s'ha traspassat i falta del llistat.

En tot cas, qualsevol errada o mala interpretació en les dades presentades només correspon a l'equip redactor.

NOM	INSTITUCIÓ I CÀRREC	INFORMACIÓ
Jaume Ferriol Pilar Sánchez	ABAQUA	Dades d'EDAR gestionades per l'ABAQUA
María José Guerrero	AEMET	Meteorologia
Aina Palmer	Ajuntament d'Alcúdia	Distintiu Ecoturístic
M.A.Padillo	Ajuntament de Manacor	Dades d'EDAR
J.Lozano Eduardo Cózar	Ajuntament de Calvià	Dades d'EDAR
Joan Dosaigües, Joan Mateu Horrach	Consell de Mallorca Departament de Medi Ambient	Residus de Mallorca
Antoni Reynes	Consell de Mallorca Departament de Medi Ambient	Camins públics
Martí Mayol	Consell de Mallorca Director Parc Natural de sa Dragonera	Parc Natural de sa Dragonera
Antoni Grau	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Recursos Marins	Medi marí
Joan Mayol Ivan Ramos Jordi Muntaner Joan Oliver	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Protecció d'espècies	Espècies amenaçades Espècies protegides
Ferran Lluc	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Cartografia	Espais protegits
Montserrat Boqué	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Litoral Servei de Costes i Litoral	Abocaments a la mar
José Maria Aguiló	ABAQUA Centre de coordinació del pla de la qualitat de les aigües de bany	Neteja de litoral
Juan Alorda	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei d'Ordenació del Territori i Urbanisme	Cartografia Territori

Miquel Colom Elena Tenorio Bàrbara Bujosa	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Residus Servei de Residus	Residus perillosos Planificació de gestió de residus Sòls contaminats
Paula Elias	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Secció de Contaminació Atmosfèrica Secció d'Atmosfera	Contaminació atmosfèrica Qualitat de l'Aire
Tomeu Seguí,	Consell de Mallorca Departament de Medi Ambient Servei de Caça	Caça
Catalina Pascual Mercadal	Consorci de Residus Urbans i Energia de Menorca	Residus
Maties Rebassa, Marianna Vinyas, Martí Escudero, Tomas Bosch, Joan Llabres, Joan Terrassa, Virgínia Picorelli	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Directors i tècnics dels espais protegits de les Illes Balears	Espais Protegits de les Illes Balears
Margalida Comas Jordi Jiménez Joana M ^a Garau	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei d'Estudis i Planificació Direcció General de Recursos Hídrics	Dades de gestió de l'aigua a les Illes Balears Directiva Marc d'Aigües Planificació hidrològica Zones humides
Felipe Arquero	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei d'Aigües Superficials Dir.Gral.Recursos Hídrics	Dades químiques EDARs, Reutilització
Estanislao de Simón	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl	Finques públiques
Margarita Vaquer, Gabriel Bardi	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic	Sistemes de Gestió Ambiental Agenda Local 21
Antònia Llabrés	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl	Xarxa Forestal Educació Ambiental Protecció dels boscos
Luis Berbiela Joan Santana	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl	Protecció del sòl Boscos
Pere Ripoll	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Residus Servei de Planificació al Medi Natural	Sòl Pedreres

Magdalena Carbonell Marçal Bardolet	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Planificació al Medi Natural	Xarxa Natura 2000 Espais protegits
Luis Núñez	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei de Plagues Forestals	Plagues forestals
Catalina Massutí M ^a Carmen de Roque Catalina Canals	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei d'Espais Naturals Servei de Projectes d'Espais Naturals	Espais Protegits de les Illes Balears
Sebastià Pou Catalina Vallbona	Conselleria d'Agricultura , Medi Ambient i Territori Servei d'Educació Ambiental	Educació Ambiental
Joan Cabot J.A.Llauger Maria Barceló	Conselleria d'Economia i Competitivitat Servei d'Ordenació Energètica	Energia
	Conselleria de Salut Direcció General de Salut Pública i Consum	Qualitat de les aigües marines
Gabriel Bibiloni	ENDESA	Aus mortes per xarxes elèctriques
Eduardo Parga, Joana Xamena	IBANAT	Espais Protegits de les Illes Balears
Joan Mateu	Departament de Relacions Institucionals i Comunicació. TIRME	Residus de Mallorca

0.1 Annex A: Indicadors i els seus valors

Taula amb indicadors i dades de les Illes Balears.

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
1. METEOROLOGIA	Estat				
Temperatura mitjana d'estacions seleccionades (°C)	17,0 17'1 18,0	16,7 16,9 17,9	17,0 17,4 18,1	16,3 16,5 17,6	17,5 17,6 18,6
Temperatura màxima d'estacions seleccionades (°C)	36'6 34,0 31'3	37,4 33,2 33,6	37,5 35,3 34,9	36 31,8 36,4	38,3 34,3 34,1
Temperatura mínima d'estacions seleccionades (°C)	-2'2 3,0 0	-2,6 2,2 2,4	-3,1 1,4 1,3	-2,5 -1,1 1,1	-2,8 1,7 0,6
Precipitació a estacions seleccionades (mm)	518 626 457	502 743 363	557 647 505	559 780 295	480 588 456

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
2. AIRE	Estat				
Superacions horàries dels valors legislatius en les estacions urbanes de NOx ó NO ₂	0	14	1	4	5
Valor mitjà anual en les estacions urbanes de NOx ó NO ₂ (micrograms/m ³)	51,9	45	39	37	42
Superació horària PM10	24	14	3	9	0
Mitjana anual PM10 (micrograms/m ³)	33	26	24	27	21
	Pressió				
Emissions de SO ₂ (t)	20.137	17.764	16.999	15.625	13.805
Variació de les emissions de SO ₂ en %	-14,7	-11,8	-4,3	-8,1	-11,6
Emissions de NOx (t)	53.962	52.741	47.938	47.658	43.422
Variació de les emissions de NOx en %	-9,4	-2,3	-9,1	-0,6	-8,9
Emissions de CO (t) (2006)	29.248	26.651	25.515	26.725	27.458
Variació de les emissions de CO en %	-6,7	-8,9	-4,3	4,7	2,7
Emissions de Gasos Efecte Hivernacle (kt)	10.631	10.678	10.337	10.249	9.697
Variació de les Emissions de Gasos Efecte Hivernacle en %.	0,4	0,4	-3,2	-0,9	-5,4
Emissions de Gasos Efecte Hivernacle per habitant (t/any habitant)	10,32	9,95	9,44	9,27	8,71
Variació de les Emissions de Gasos Efecte Hivernacle per habitant en %	-2,5	-3,6	-5,1	-1,8	-6,0
Població exposada a nivells de renou superiors a 55Lden (dB).	Sense dades				334.623

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
3. AIGÜES CONTINENTALS	Estat				
Masses d'aigua subterrània sobreexplotades (%)	41,1				41,7
Masses d'aigua subterrània contaminades (%)	44,4				34,1
Masses d'aigua subterrània salinitzades (%)	34,4				40,65
Estat ecològic bo dels cursos d'aigua superficial (%)	54,5 (2006)	48,4			
Estat ecològic bo de les zones humides (%)	62,7 (2006)	49,1			
Estimació de les reserves hídriques subterrànies (%)					
<i>Mallorca</i>	55	75	79	76	68
<i>Menorca</i>	50	64	67	66	57
<i>Eivissa</i>	73	66	61	55	67
	Pressió				
Estimació del consum d'aigua als sistemes de subministrament (hm ³)	100,40	94,92	96,97	94,3	96,57
Estimació de demandes d'aigua per tots els sectors (hm ³)	278,63 (2006)				252,9 (2006)
Estimació de la proporció d'aigua procedent de recursos convencionals del total de la demanda d'aigua (%)	82,69				79,32
Estimació de la demanda d'aigua per habitant a xarxes de proveïment (litres/any•habitant) (litres/ habitant•dia)	128.656 352,5	123.689 338,9	123.057 337,1	118.891 325,7	118.945 325,9
	Respostes				
Proporció d'aigua depurada amb tractament terciari (%)	57,04			57,21	
Proporció d'aigua depurada que es reutilitza (%)	24,9			28,35	
Proporció d'aigua de xarxa que és dessalada (%)	19,3	17,85	10,95	5,66	7,67

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
4. SÒLS	Estat				
Superfície dels principals usos del sòl en percentatges de superfície (%)					
CLC 1990; 2000; 2006	Any 1990		Any 2000		Any 2006
<i>Superfícies artificials</i>	4,39%		6,21%		6,36%
<i>Zones agrícoles:</i>	58,77%		57,54%		57,46 %
<i>Vegetació natural</i>	36,09%		35,51%		35,48 %
<i>Zones humides</i>	0,74%		0,74%		0,71%
Sòls potencialment contaminats o degradats.	Sense dades			1.351	1.600
	Pressió				
Evolució del percentatge de superfície amb usos que permeten la presència de sòl (1995-2000; 2000-2006; 2006-2012)	- 0,3 %	-0,83 %			-0,22 %
Canvis en l'ocupació del sòl en percentatges de superfície (1995-2000; 2000-2006; 2006-2012)					
<i>Superfícies artificials</i>	+ 5,76%	+ 16,14%			+3,45%
<i>Zones agrícoles</i>	- 0,37%	-3,37%			- 0,34%
<i>Vegetació natural</i>	- 0,23%	+ 4,94%			-0,08%
<i>Zones humides</i>	+ 0%	+ 3,28%			+ 0,06%
Superfície de sòl afectada per l'erosió (2003) (%)	22,19				
Superfície de sòl amb risc de desertificació (2008) (%)	23,07				
	Resposta				
Superfície de sòls restaurats	Sense dades				Sense dades

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
5. MEDI TERRESTRE	Estat				
Evolució a les Illes Balears de la superfície forestal, d'acord amb l'Inventari Forestal Nacional	+ 9,66 %			0	-1,26
Percentatge de superfície forestal respecte el total (%)	44,8		44,79		44,29
Percentatge de superfície de bosc (forestal arbrat) respecte el total (%)	36,54		38,66		37,26
	Pressió				
Superfície forestal cremada (ha)	123,86	44,96	109,80	605,84	2.341,60
Percentatge de superfície forestal cremada (%)	0,058	0,021	0,054	0,27	1,06
Percentatge de superfície forestal arbrada cremada (%)	0,018	0,002	0,047	0,23	0,91
Sinistres per 10.000 hectàrees forestals	5,2	5,5	5,23	4,52	7,15
Fragmentació d'ecosistemes i hàbitats per Infraestructures de Transport i zones urbanes (parcel·les no urbanes)	2.933 (2000)				3.405 (2012)
	Resposta				
Superfície espais protegits terrestres (ha)	75.042		76.110	74.255	74.255
Superfície espais protegits marins (ha)	25.618		25.614	25.601	25.601
Superfície xarxa natura 2000 terrestres (ha)	98.099		115.175	114.699	114.699
Superfície xarxa natura 2000 marins (ha)	106.101		105.621	106.385	106.385
Percentatge, en superfície, d'espais protegits amb Pla Rector d'Ús i gestió (%)	28,53				28,76
Percentatge de superfície terrestre protegida amb espais protegits (%)	14,8				14,90
Percentatge de superfície terrestre de la Xarxa Natura 2000 (%)	19,7			22,9	22,1
Superfície reforestada (ha)	158	231,86	211,05	190,88	60,03
Habitants per hectàrea de finques públiques	72,06		76,41	72,01	72,01

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
6. BIODIVERSITAT	Estat				
Percentatge d'espècies protegides de vertebrats terrestres amenaçades sobre el total d'autòctones (%)	67,94		67,94		83,28 (2012)
Percentatge d'espècies protegides de flora vascular amenaçades sobre el total d'autòctones (%)	4,21		4,72		5,86 (2012)
Llistes vermelles que manquen per elaborar	15 (2007)				
Races autòctones d'animals domèstiques en greu perill de desaparèixer	8 races				14
Varietats locals identificades de cultius	319 varietats				507
Censos d'espècies singulars:					
<i>Ferreret (larves)</i>	30.937	37.991	39.311	31.004	27.700
<i>Voltor negre (nius ocupats)</i>	11	15	14	16	16
<i>Aus aquàtiques i limícoles</i>		25.638	23.668	31.626	35.240
	Pressió				
Espècies vegetals invasores	42				25
Espècies animals invasores	Sense dades				15
Peces caçades	996.203			1.100.327	1.104.543
	Resposta				
Espècies amenaçades amb pla d'acció aprovat	11		41	41	41

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
7. MEDI MARÍ	Estat				
Qualitat de les aigües de bany litorals (%). Aigües aptes	96%	98,4	99,48	99,49	98,98
Variació de la qualitat de les aigües de bany litorals (%). Aigües aptes	- 2	2,4	1,08	0,01	-0,51
Llistes vermelles que manquen per elaborar	11				11
Percentatge d'espècies de peixos marins protegits sobre el total (2000) (%)					5,14
Estat ecològic bo o molt bo dels ambients marins (%)	98,07		90,54		
	Pressió				
Urbanització litoral (%)	16,84 (2000)				17,92 (2012)
Evolució ports esportius i amarratges (%)	-1,92%	+1,1	+5,17	-1,75	+0,2
Aigua de depuradora abocada a la mar (m³)	39.719.576	40.946.920	48.635.511	43.052.454	42.228.477
Evolució en la pesca (%)	- 6,6%	4,61	-0,19	8,39	-1,82
Residus recollits a la mar (t)	422	224	254	173	35
Accidents amb abocament d'hidrocarburs	1	0	0	2	0
Espècies vegetals invasores	6				5
	Resposta				
Superfície marina protegida (ha)	105.619,77	123.419,78			Sense canvis
Platges amb distintius de qualitat ambiental (%)	21,8	23,1	23,2	28,3	34,4
Ports amb distintius de qualitat ambiental (%)	29,2	32,3	30,4	47,8	55,0

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
8. ENERGIA	Pressió				
Consum d'energia primària (tep)	3.135.572	3.078.856	2.951.670	2.919.635	2.833.538
Variació del consum d'energia primària (%)	+ 0,93	- 1,81	- 4,24	-1,09	-2,95
Consum d'energia primària per persona (tep/habitant de dret)	3,04	2,87	2,69	2,64	2,55
Variació del consum d'energia primària per persona (%)	-1,94	-5,59	-6,27	-1,87	-3,56
Energia primària per tipus (%)					
<i>Carbó + Coc</i>	23,07	25,09	26,57	26,69	24,75
<i>Productes petrolers</i>	74,25	71,80	69,76	66,54	60,26
<i>Gas natural i canalitzat</i>	0,11	0,10	0,47	2,93	10,65
<i>Energies solar, eòlica i biomassa</i>	1,11	1,13	1,39	1,26	0,71
<i>Valorització RSU</i>	1,46	1,88	1,81	2,58	3,64
Consum final d'energia per persona (tep/habitant de dret)	2,09	1,95	1,85	1,82	1,78
Variació del consum final d'energia per persona (%)	-5,00	-6,70	-5,13	-1,83	-2,13
Consum d'energia elèctrica (tep)	549.348	562.485	551.046	543.436	529.229
Variació del consum d'energia elèctrica (%)	2,28	2,39	-2,03	-1,38	-2,61
Consum final d'energia per sectors (%)					
<i>Indústria</i>	5,67	5,41	3,37	4,15	4,07
<i>Transport</i>	58,44	57,63	57,88	55,95	59,46
<i>Agricultura i pesca</i>	4,66	4,60	4,67	4,61	4,62
<i>Serveis</i>	13,43	16,91	14,11	14,41	14,14
<i>Domèstic</i>	14,81	15,46	16,56	18,10	14,89
<i>Serveis públics (enllumenat)</i>	2,99	Incorporat a serveis	3,42	2,78	2,82
Consum final d'energia en transports (tep)	1.257.976	1.205.150	1.125.272	1.115.479	1.129.857
Variació del consum final d'energia en transports (%)	2,99	-4,20	-6,63	-0,87	1,29
	Resposta				
Participació de les energies renovables (%)	1,84	2,07	2,30	2,55	2,53
Variació de la producció d'energies renovables (%)	-15,40	12,51	11,01	10,85	-0,95
Nivell de dependència energètica (%)	98,16	97,93	97,70	97,45	97,47

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
9. RESIDUS	Pressió				
Generació de residus urbans (t)	776.387	778.759	744.749	713.392	724.239
Variació de la generació de residus urbans (%)	+3,69	+0,31	-4,37	-4,21	+1,52
Producció de residus urbans per habitant (kg/hab.any)	753,3	725,9	679,9	645,0	650,6
Variació de la producció de residus urbans per habitant (%)	0,7	-3,6	-6,3	-5,1	0,9
Percentatge dels residus estimats que estan correctament tractats (%)	66,39				52,78
	Resposta				
Percentatge de recollida selectiva de residus urbans (%)	14,33	16,51	16,49	16,40	15,64
Variació del percentatge de recollida selectiva de residus urbans (%)	2,21	2,18	-0,02	-0,09	-0,76
Percentatges en el tractament de residus urbans (%)					
<i>Abocador</i>	52,85	42,93	43,79	23,57	22,32
<i>Incineració</i>	32,22	40,23	39,05	59,30	61,29
<i>Reciclatge</i>	9,75	10,42	10,7	11,50	11,63
<i>Compostatge + metanització</i>	5,17	6,41	6,47	5,63	4,76
Taxes de reciclat. Percentatge de recollida selectiva del residu generat	Sense dades				Sense dades
Residus perillosos segregats i tractats correctament (t)	27.742	27.070	29.239	34.835	27.296
Residus especials segregats i tractats correctament (t)	1.088.054	1.166.055	1.014.478	872.514	752.635

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
10. Territori					
Estat					
Sol artificialitzat (m ² /habitant)					324
Sòl urbà, urbanitzable o rústic (ha)					25.369,0
<i>Sòl urbà</i>					5.201,6
<i>Sòl urbanitzable</i>					472.104,0
<i>Sòl rústic</i>					
Pressió					
Capacitat residencial i turística construïda (m ²)	30.744.652 (2001)				41.014.446
Sòl vacant residencial i turístic (ha)	5.820,60 (2001)	3.948,83			
Capacitat residencial construïda (places)	794.121 (2001)				1.525.451
Capacitat turística construïda (places)	415.445 (2001)				421.782
Capacitat residencial i turística en sòl vacant (places)	815.688 (2001)	508.191			
Infraestructures de transport lineal: carreteres (km/hab)		0,0021			
Infraestructures de transport lineal: carreteres (km/km ²)		0,4748			
Infraestructures de transport lineal: ferrocarril (km/hab)		0,0001			
Infraestructures de transport lineal: ferrocarril (km/ km ²)		0,0017			
Índex de pressió humana (IPH)	1.284.289	1.307.954	1.306.017	1.322.629	1.359.179
Densitat urbana (hab/km ²)	206,77	215,23	219,76	221,89	223,31
Resposta					
Adaptació Municipals als Plans Territorials Insulars (%)					11,94

INDICADORS	2007	2008	2009	2010	2011
11. Transports					
Passatgers arribats per via aèria	30.715.150	30.046.881	28.176.166	28.628.333	30.907.153
Passatgers per via marítima		4.101.608	3.843.272	3.911.398	4.037.105
Parc automobilístic (vehicles/1000 habitants)	852,3	832,95	812,54	813,62	818,20
INDICADORS	2006-2007	2008	2009	2010	2011
12. Distintius ambientals					
Centres amb distintius de gestió ambiental (EMAS)	64	71	69	79	80
INDICADORS	2006-2007	2008	2009	2010	2011
13. Agricultura ecològica					
Superfície Dedicada a Agricultura Ecològica (ha)	19.449,90	23.006,00	25.518,00	28.028,00	27.954,00

0.2 Annex B: Tipologies i periodicitat de dades dels Indicadors

Taula amb indicadors, tipologies (estat, pressió, resposta), anys de les dades que es presenten, periodicitat d'informació i existència de dades a escala d'illa.

INDICADORS	Tipus	Anys amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
1. METEOROLOGIA				
Temperatura mitjana d'estacions seleccionades (2007)	Estat	2007-2011	Anual	Sí
Temperatura màxima d'estacions seleccionades (2007)	Estat	2007-2011	Anual	Sí
Temperatura mínima d'estacions seleccionades (2007)	Estat	2007-2011	Anual	Sí
Precipitació a estacions seleccionades (2007)	Estat	2007-2011	Anual	Sí

INDICADORS	Tipus	Anys amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
2. AIRE				
Superacions horàries dels valors legislatius en les estacions urbanes de NOx ó NO ₂	Estat	2007-2011	Anual	Sí
Valor mitjà anual en les estacions urbanes de NOx ó NO ₂	Estat	2007-2011	Anual	Sí
Superació horària PM10	Estat	2007-2011	Anual	Sí
Mitjana anual PM10	Estat	2007-2011	Anual	Sí
Emissions de SO ₂ (t)	Pressió	2007-2011	Anual	
Variació de les emissions de SO ₂ en %	Pressió	2007-2011	Anual	
Emissions de NOx (t)	Pressió	2007-2011	Anual	
Variació de les emissions de NOx en %	Pressió	2007-2011	Anual	
Emissions de CO (t)	Pressió	2007-2011	Anual	
Variació de les emissions de CO en %	Pressió	2007-2011	Anual	
Emissions de Gasos Efecte Hivernacle (kt)	Pressió	2007-2011	Anual	
Variació de les Emissions de Gasos Efecte Hivernacle en %.	Pressió	2007-2011	Anual	
Emissions de Gasos Efecte Hivernacle per habitant (t/any habitant)	Pressió	2007-2011	Anual	
Variació de les Emissions de Gasos Efecte Hivernacle per habitant en %	Pressió	2007-2011	Anual	
Població exposada a nivells de renou superiors a 55Lden (dB).	Pressió	2011	Anual	Si

INDICADORS	Tipus	Anys amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
3. AIGÜES CONTINENTALS				
Masses d'aigua subterrània sobreexplotades	Estat	2006,2011	Realització estudis	Si
Masses d'aigua subterrània contaminades	Estat	2006,2011	Realització estudis	Sí
Masses d'aigua subterrània salinitzades	Estat	2006,2011	Realització estudis	Sí
Estat ecològic bo dels cursos d'aigua superficial	Estat	2005, 2009	Realització estudis	Sí
Estat ecològic bo de les zones humides	Estat	2005, 2008	Realització estudis	Sí
Estimació de les reserves hídriques subterrànies	Estat	2007-2011	Anual	Sí
Estimació del consum d'aigua als sistemes de subministrament	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Estimació de demandes d'aigua per tots els sectors	Pressió	2006 (x2)	Realització estudis	Sí
Estimació de la proporció d'aigua procedent de recursos convencionals del total de la demanda d'aigua	Pressió	2006 (x2)	Realització estudis	Sí
Estimació de la demanda d'aigua per habitant a xarxes de proveïment	Pressió	2007-2011	Realització estudis	Sí
Proporció d'aigua depurada amb tractament terciari	Resposta	2007-2010	Anual	Sí
Proporció d'aigua depurada que es reutilitza	Resposta	2007-2010	Anual	Sí
Proporció d'aigua de xarxa que és dessalada	Resposta	2007-2011	Anual	Sí

INDICADORS	Tipus	Anys amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
4. SÒLS				
Superfície dels principals usos del sòl en percentatges de superfície	Estat	1990, 2000, 2006	Realització estudis	Sí
Sòls potencialment contaminats o degradats.	Estat	2010-2011	Anual	Sí
				Sí
Evolució del percentatge de superfície amb usos que permeten la presència de sòl	Pressió	1995-2000-2006-2012	Realització estudis	Sí
Canvis en l'ocupació del sòl en percentatges de superfície	Pressió	1995-2000-2006-2012	Realització estudis	Sí
Superfície de sòl afectada per l'erosió	Pressió	2003	Realització estudis	Sí
Superfície de sòl amb risc de desertificació	Pressió	2008	Realització estudis	Sí
Superfície de sòls restaurats	Resposta	Sense dades		

INDICADORS	Tipus	Anys amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
5. MEDI TERRESTRE				
Evolució a les Illes Balears de la superfície forestal, d'acord amb l'Inventari Forestal Nacional	Estat	1999, 2008	Realització estudis	Sí
Percentatge de superfície forestal respecte el total	Estat	1999, 2008	Realització estudis	Sí
Percentatge de superfície de bosc respecte el total	Estat	1999, 2008	Realització estudis	Sí
Superfície forestal cremada	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Percentatge de superfície forestal cremada	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Percentatge de superfície forestal arbrada cremada	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Sinistres per 10.000 hectàrees forestals	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Fragmentació d'ecosistemes i hàbitats per Infraestructures de Transport i zones urbanes (parcel·les no urbanes)	Pressió	2000, 2012	Realització estudis	Si
Superfície espais protegits terrestres	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Superfície espais protegits marins	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Superfície xarxa natura 2000 terrestres	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Superfície xarxa natura 2000 marins	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Percentatge, en superfície, d'espais protegits amb Pla Rector d'Ús i gestió	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Percentatge de superfície terrestre protegida amb espais protegits	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Percentatge de superfície terrestre de la Xarxa Natura 2000	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Superfície marina protegida	Resposta	2007-2011	Anual	
Superfície reforestada	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Habitants per hectàrea de finques públiques	Resposta	2007-2011	Anual	Sí

INDICADORS	Tipus	Anys amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
6. BIODIVERSITAT TERRESTRE				
Percentatge d'espècies protegides de vertebrats terrestres sobre el total d'autòctones	Estat	2007, 2009, 2012	Anual	
Percentatge d'espècies protegides de flora vascular sobre el total d'autòctones	Estat	2007, 2009, 2012	Anual	
Llistes vermelles que manquen per elaborar	Estat	2007	Anual	
Races autòctones d'animals domèstics en greu perill de desaparèixer	Estat	2007, 2011	Realització estudis	
Varietats locals identificades de cultius	Estat	2007, 2011	Realització estudis	
Censos d'espècies singulars: Ferreret (larves), Voltor negre (nius ocupats), Aus aquàtiques i limícoles	Estat	2007-2011	Anual	Si
Espècies vegetals invasores	Pressió	2005, 2011	Realització estudis	
Espècies animals invasores	Pressió	2011	Realització estudis	
Peces caçades	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Espècies amenaçades amb pla d'acció aprovat	Resposta	2007-2011	Realització estudis	Si

INDICADORS	Tipus	Anys amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
7. MEDI MARÍ				
Qualitat de les aigües de bany litorals. Aigües aptes	Estat	2007-2011	Anual	Sí
Variació de la qualitat de les aigües de bany litorals. Aigües aptes	Estat	2007-2011	Anual	Sí
Llistes vermelles que manquen per elaborar	Estat	2007	Anual	
Percentatge d'espècies de peixos marins protegits sobre el total	Estat	2012	Anual	
Estat ecològic bo o molt bo dels ambients marins	Estat	2005/6, 2007/9	Realització estudis	Sí
Urbanització litoral	Pressió	2000, 2012	Realització estudis	Sí
Evolució ports esportius i amarratges	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Aigua de depuradora abocada a la mar	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Evolució en la pesca	Pressió	2007-2011	Anual	
Residus recollits a la mar	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Accidents amb abocament d'hidrocarburs	Pressió	2007-2011	Anual	
Espècies vegetals invasores	Pressió	2007, 2011	Realització estudis	
Superfície marina protegida	Resposta	2007-2011	Anual	Si
Platges amb distintius de qualitat ambiental	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Ports amb distintius de qualitat ambiental	Resposta	2007-2011	Anual	Sí

INDICADORS	Tipus	Anys amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
8. ENERGIA				
Consum d'energia primària	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Variació del consum d'energia primària	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Consum d'energia primària per persona	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Variació del consum d'energia primària per persona	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Energia primària per tipus	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Consum final d'energia per persona	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Variació del consum final d'energia per persona	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Consum d'energia elèctrica	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Variació del consum d'energia elèctrica	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Consum final d'energia per sectors	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Consum final d'energia en transports	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Variació del consum final d'energia en transports	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Participació de les energies renovables	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Variació de la producció d'energies renovables	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Nivell de dependència energètica	Resposta	2007-2011	Anual	

INDICADORS	Tipus	Anys amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
9. RESIDUS				
Generació de residus urbans	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Variació de la generació de residus urbans	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Producció de residus urbans per habitant	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Variació de la producció de residus urbans per habitant	Pressió	2007-2011	Anual	Sí
Percentatge dels residus estimats que estan correctament tractats	Pressió	2007-2011	Anual	
Percentatge de recollida selectiva de residus urbans	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Variació del percentatge de recollida selectiva de residus urbans	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Percentatges en el tractament de residus urbans	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Taxes de reciclat. Percentatge de recollida selectiva del residu generat	Resposta	Sense dades		
Residus perillosos segregats i tractats correctament	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
Residus especials segregats i tractats correctament	Resposta	2007-2011	Anual	Sí

INDICADORS	Tipus	Anys amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
10. Territori				
Sol artificialitzat (m ² /habitant)	Estat	2012	Realització estudis	Sí
Sòl urbà, urbanitzable o rústic (m ²)	Estat	2012	Realització estudis	Sí
Capacitat residencial i turística construïda (m ²)	Pressió	2001, 2011	Realització estudis	Sí
Sòl vacant residencial i turístic (ha)	Pressió	2001, 2008	Realització estudis	Sí
Capacitat residencial construïda (places)	Pressió	2001, 2011	Realització estudis	Sí
Capacitat turística construïda (places)	Pressió	2001, 2011	Realització estudis	Sí
Capacitat residencial i turística en sòl vacant (places)	Pressió	2001, 2008	Realització estudis	Sí
Infraestructures de transport lineal: carreteres (km/hab)	Pressió	2008	Realització estudis	Sí
Infraestructures de transport lineal: carreteres (km/km ²)	Pressió	2008	Realització estudis	Sí
Infraestructures de transport lineal: ferrocarril (km/hab)	Pressió	2008	Realització estudis	Sí
Infraestructures de transport lineal: ferrocarril (km/ km ²)	Pressió	2008	Realització estudis	Sí
Índex de pressió humana (IPH)	Pressió	2007-2011	Realització estudis	Sí
Densitat urbana (hab/km ²)	Pressió	2007-2011	Anual	Si
Adaptació Municipals als Plans Territorials Insulars (%)	Resposta	2011	Realització estudis	Si
11. Transports				
Passatgers arribats per via aèria	Pressió	2007-2011	Anual	Si
Passatgers per via marítima	Pressió	2007-2011	Anual	Si
Parc automobilístic (vehicles/1000 habitants)	Pressió	2007-2011	Anual	
12. Distintius ambientals				
Centres amb distintius de gestió ambiental (EMAS)	Resposta	2007-2011	Anual	Sí
13. Agricultura ecològica				
Superfície Dedicada a Agricultura Ecològica (ha)	Resposta	2007-2011	Anual	Sí